

Algun cop ens hem ocupat de les limitacions a què es veu subjecte l'ús impersonal del verb haver, acompanyat del pronom adverbial hi, és a dir, haver-hi, amb què s'indica que algú o alguna cosa és, existeix o es troba en un lloc determinat. Així, el membre de l'oració que designa aquesta persona o aquesta cosa només pot ésser reduït al pronom partitiu en i no pot ésser en cap cas sobreentès del tot, és a dir, reduït al que avui hom anomena sovint «element zero». Una pregunta com és ara Que hi ha l'encarregat? no admet, per tant, una resposta elíptica amb haver-hi, que seria la frase «No, no hi ha», que no pertany a la llengua real i que no s'acudiria a ningú: cal dir, No, no hi ha l'encarregat si es vol mantenir l'ús del mateix verb, o bé No, no hi és, amb la substitució de haver-hi per ésser, que permet de sobreentendre l'encarregat, que és la solució més normal.

En canvi, potser no ens hem entretingut mai a indicar o, si de cas, ho hem fet sense insistir-hi, perquè és sens dubte una qüestió òbvia i elemental, que l'ús de haver-hi només és possible en la tercera persona (la normativa més estricta prescriu que ha de revestir sempre la forma del singular, encara que actualment és molt habitual de recórrer al plural, observant la concordança, la majoria dels casos per simple desconeixença de la norma, i en alguns pocs d'una manera conscient i deliberada). Haver-hi, doncs, no admet frases de les dues primeres persones, és a dir, amb els pronoms jo, tu, nosaltres i vosaltres. Es cert que frases com «No hi havia tu» o «Hi hauré nosaltres» no s'acudirien tampoc a ningú i l'advertiment pot semblar, com hem dit, superflu. Però alguns temps verbals i certes construccions poden convidar algun cop a l'ús de haver-hi en frases de primera persona o de segona, com en els exemples següents, que no són pas inventats: «No hi havia el director, no hi havies tu, no hi havia ningú», «Com que hi havia aquells desgraciats... però si hi haguéssim hagut nosaltres això no hauria passat». No és, doncs, del tot superflu insistir que en aquestes cases cal prescindir de haver-hi i recórrer a un altre verb de significat equivalent, normalment ésser: Tu no hi eres. Jo hi seré dijous. Si nosaltres hi fóssim. Si vosaltres hi haguéssiu estat. Caldria, però tenir en compte un cas excepcional, el de les construccions elíptiques a què donen lloc certes enumeracions. No creiem, doncs, que es pugui objectar res a una frase com Aquell dia hi havia en Josep, la seva dona, el seu germà, la Núria, la Mercè, tu, jo (o nosaltres dos) i encara algú més.